

ZGRNI ČASOPIS, UGASNI RADIO IN TELEVIZIJO (DRUGIČ)

Prejšnjikrat sem vam svetovala, da se ne greste ljubiteljskega detektiva, ko skušate zvedeti, ali ima vaš otrok že kakšno izkušnjo z drogami. Med tem ste – če mojega nasveta glede časopisa, radia in televizije niste vzeli preveč dobesedno – v časopisih lahko prebrali alarmantne naslove. V Dnevniku (11. 3.) na primer: »Šole v omami droge; hašiš kadi kar 50 do 60 odstotkov mladih v Ljubljani« in podobne. Če ti odstotki vsaj približno držijo, je »detektivstvo« toliko manj potrebno: začnite se – brez panike – takoj pogovarjati o tem, kaj vaš nadobudnež ali nadobudnica misli o omenjenih podatkih. Glede na to, da naj bi bilo v sedmih razredih osemletk 7 odstotkov rednih učivalcev drog, v osmih 15 odstotkov, v prvih razredih srednjih šol pa že kar med 30 in 32 odstotkov, je malo verjetno, da od potomstva ne bi izvedeli o drogah in uživanju drog kaj več, kot veste sami.

Verjetno boste ob podatku, da »hašiš kadi kar 50 do 60 odstotkov mladih v Ljubljani«, slišali, da je to bedarija. Tudi če odstotek drži, gre bržkone za nesporazum pri imenih. Hašiš, haš, tudi šit (angleško shit) ali »drek« je posebna smola, ki jo vsebujejo ženski cvetovi rastline kanabis in jo nabirajo po precej zahtevnem postopku. Ne nazadnje je tudi zato primerno draga – v Amsterdamu stane gram kakih 25 DEM. Redna oskrba tolikšnega števila učivalcev bi že zaradi potrebne količine težko ušla policijskemu nadzoru. Verjetneje gre večidel za marihuano, imenovano tudi trava, torej za posušene lističe iste rastline, ki pa v manjših količinah vsebuje isto opojno substanco z enakimi učinki.

Kemično zapletena učinkovina deluje podobno kot alkohol in se nanjo učivalci »odzivajo« različno. Treba pa je reči, da kot opojne droge nasploh, »povzročajo občutek sreče in zadovoljstva, krepi zaupanje v lastne sposobnosti in navidezno odpravljajo utrujenost, skrbi in življenjske težave«. (Kot vidimo, je v tem enciklopedijskem opisu – presenetljivo – v celoti zaobjeta vsebina prve kitice naše nove himne.) Kakorkoli: v tem navidezno pozitivnem učinku je treba iskati pomen besede »trip« (potovanje), ki ga učivalci mamil uporabljajo za čas, preživet pod učinkom mamila. In če smo prejšnjikrat rekli, da je »trip« vedno beg od nečesa, smo zdaj lahko izrecnejši: beg pred nesrečnostjo in nezadovoljstvom, pred izgubljenim zaupanjem v lastne sposobnosti, pred utrujenostjo in skrbi, skratka pred okoliščinami, ki v našem otroku vzbujajo vse te občutke in za katere smo že rekli, da smo vanje še kako vpleteni. Tako smo prišli do tiste ključne točke preprečevanja, ki bi ji načeloma morali biti kos in smo ji tudi dejansko, vsaj v veliki meri lahko.

S tem ne mislim, da lahko kar izbrisemo težave, ki našo mlado generacijo (lahko bi rekli »objektivno«) bremenijo (in nas z njo). Tudi ne mislim kot nekateri, da je dovolj »imeti otroka res rad« pa bo vse

v redu. Nikakor ne. V mislih imam samo zdravilno moč besede, govorjenja, pogovora, ki jo je veliki nemški pisatelj Thomas Mann izrekel v stavku: »Izgovorjeno je na pol odpravljeno.« Kaj mora biti v takem pogovoru z otrokom izrečeno, predvsem kaj naj bi on povedal, je seveda različno, odvisno od vsakokratnih okoliščin. Najbolj pomembno je, da smo iskreno pripravljeni prisluhniti njegovim težavam, ne glede na to, da mu »hočemo samo dobro« in s tega stališča tudi mislimo, da zanesljivo vemo, kaj je zanj dobro. Ena takih stvari, mislim, da najpogostejša, je brez-kompromisno in nepremakljivo izenačenje naših zahtev do otroka z zahtevami šole.

Tu gre v bistvu za naše želje in pričakovanja glede otrokove prihodnosti in zato največkrat ravnamo, kot da so lahko naše zahteve v »otrokovo dobro« malone nemejene. Druga, najbrž ne manj pogosta stvar, je dejstvo, da otroke brez usmiljenja obremenjujemo s svojimi skrbi in težavami, ki jih žal ne manjka, pa naj gre za zakonske prepire, za jezo in skrbi, ki jih prinašamo domov iz službe ali za tiste, ki zadevajo naše preživetje in prihodnost.

V naših, največkrat pretesnih stanovanjih je vse to resda pred otrokom težko skriti, ni pa nujno, da se zaradi svojih težav znašamo nad otrokom. Roko na srce – to pogosto delamo, ker je otrok pač edino bitje, ki se nam ne more učinkovito upreti. Dovolimo mu torej, da nam vsaj pove, kako ga take stvari prizadenejo.

Tokrat nisem zapisala nobene besede o strahotah zasvojenosti z mamili, kar seveda ne pomeni, da jih ni. Lahko vam celo zaupam, da kanabiat, torej opojne substance kanabisa, ne povzročajo telesne odvisnosti in zato tudi ne abstinenčnih težav. Tudi zato sem večkrat svetovala, da ne ravnajte panično, če ugotovite, da je vaš otrok zašel med tistih domnevih 50 do 60 odstotkov kadilcev »trave«. To ni nevarno, a tudi usodno še ni. O nevarnostih pa prihodnjič.

INA PETRIC

Če stvari prepustimo njim samim, so nagnjene k temu, da se gibljejo od slabega na slabše.

(Murphyjev zakon)

...tako tarnajo starši, ko se jezijo nad svojimi otroki; se pritožujejo sosedje, ker zaradi vsega tega hrupa ne morejo več živeti; si po tihem mislijo tisti, ki po uradni dolžnosti delajo z mladimi, pa še mnogi drugi...

In če bi imeli opraviti s 5.625 mladimi od 15. do 19. leta starosti, bi razmišljali tako tudi vi.

Že samo ta podatek nam pove, da gre za veliko množico mladih, ki se pripravljajo za vstop v svet odraslih, a jim pri tem stojijo na poti številne ovire.

Po ZSMS ni bilo več nobene formalne organizacije, ki bi skrbelo za to populacijo, zato je nastal prazen prostor, ki ga mladi večinoma ne znamo zapolniti. Mnoge poti so nam že zaradi politično-gospodarskega položaja zaprte, še več pa je takih, ki jih zapiramo sami s svojimi predsodki in nerazumevanjem. In kaj narediti?

● Ste mladi in željni družbe, s super idejami, vam ni odveč kdaj zavihati rokave in postoriti kako manjšo stvar; bi radi enolično in dolgočasno življenje spremenili v pestro in domiselno življenje; se vam zdi, da za mlade še ni vse izgubljeno, saj svet vendar stoji na naših rokah... Če ste to, ali pa ne... potem smo pravi naslov za vas:

CENTER INTERESNIH DEJAVNOSTI MLADIH

Vse dodatne informacije na tel. 101-244, int. 311 ali na naslov: CIDM, Proletarska c. 1, Ljubljana.

...potem mogoče ne bo več toliko tarnanja, sosedje bodo lahko v miru spali, drugi bodo lahko razmišljali tudi o bolj pomembnih stvareh... in mogoče, ampak samo mogoče, bo tudi Murphy spremenil svoj zakon.

V imenu iniciativnega odbora za ustanovitev Centra interesnih dejavnosti mladih:
Jadranka Gustinčič

ŠOLA IZVEN ŠOLE

Ima vse polno dobrih lastnosti. Dogaja se izven šolskega poslojca, učitelji ne sedijo za nekoliko privzdignjeno mizo, ki se ji reče kateder, predvsem pa nimajo vsi v roki (oh groza) redovalnice. Učenci na tak način veliko lažje in z večjim veseljem pod svojo streho sprejemajo posredovane učenosti. Lepo, dokler to premlavamo le v svojih glavah. Tam so banke vedno odprte, bančni računi pa polni. Do težav pride, ko hočemo vso stvar realizirati, za res'. Tu tudi tiste prve stvari niso več tako lepe, kot bi morale biti, a nekako gre. Pri denarju pa se vse neha (ali pa šole dobro začne).

Na OŠ Karla Destovnika-Kajuha v Štepanjskem naselju bodo poleg klasičnih šol

v naravi izvedli še dve akciji, ki sodita v t.i. »B« program, kar pomeni, da nista obvezni in ju torej ne najdemo v učnem načrtu. Letos junija bodo tretji in četrta razredi odšli na Glazuto, kjer bo naravoslovna šola. Tu bodo jahali konje, se peljali s kočijo, prepoznali rastline in živali, izdelovali herbarije, se bolj ali manj uspešno orientirali ter počeli druge bolj ali manj zanimive reči. Na teden, ki ga bodo preživel v naravi, so se pričeli pripravljati že sedaj. Nekako ob istem času pa se bodo učenci sedmih razredov tri dni izobraževali v slavistični šoli. Zanimala jih bo slovenska kulturna dediščina, še bolje bodo spoznali Prešerna, Finžgarja, Čopa in Valvazorja, urejali bodo slavistično mapo ter se

DOMISELNO PUSTOVANJE V ŠOLI

Pusta smo že pokopali. Nekateri bolj, drugi manj bučno. V OŠ Sostro so na pustni torek priredili kar kulturni dan in ga izvirno in zanimivo povežali s tem starim običajem šemljenja.

Prvič so poskušali že lani, letos pa so stvar ponovili in lahko rečem, da jim je uspelo. Naloga vsakega razreda je, da pod razrednikovim vodstvom pripravi masko, ki nekaj predstavlja in ima svoje sporočilo. Tako našemljeni razredi se potem predstavijo v 5-7 minutnem programu s plesom, igro in glasbo. Letos so se v šolski telovadnici predstavili kuharčki prvega razreda z reklamo FRUTEK, pa nune iz sedmega razreda, ki so svoje učitelje prosile usmiljenja. Na obisk so prišli celo vsi otroci sveta in plesalke iz Moulin Rougea. V šestem razredu je že »strašila« mala matura, saj so bili učenci maskirani v knjige, kot so Atlas sveta, Matematika, Slovenščina ipd., njihova razredničarka pa je bila ubogi učenec, ki ga mala matura še čaka. In prav ona, Majda Tomc, je idejni vodja in glavni organizator tega velikega projekta, v katerem sodelujejo prav vsi, od učencev do učiteljev! Kar očke so se ji svetile, ko mi je pripovedovala o tem, kako so se vsi izjemno potrudili.

»Priprave na pustovanje trajajo dolgo in veliko truda in volje je vloženo v tak projekt. Pedagoške pred-

nosti so izjemne, saj se lahko učitelj, ki je maskiran skupaj z otroki, veliko bolj približa učencem. Velik je tudi psihološki učinek, saj je vsak učenec del maske in prav vsak otrok je tudi nastopajoči.«

Seveda maske tudi nagradijo in ker so vsi razredi res dobri, se vsako leto srečajo s problemom, kako nagraditi otroke, ki so v pripravo tega dne res vložili veliko truda in časa. Letos je strokovna žirija podelila kar devet nagrad. Tri za masko, tri za izvirnost in tri za nastop. Da pa bi lahko oddali svoj glas tudi učenci, so izmed vseh otrok tik pred predstavo (da ne bi bilo kakšnega podkupovanja!) izžrebali še žirijo občinstva.

»Podelili smo dvanajst nagrad, a zdi se mi, da so bili res vsi razredi zelo, zelo dobri,« pravi Majda Tomc in o tem se lahko prepričate že na fotografijah! Pa pogruntajte, kdo je kdo na tiskovni konferenci, ali pa si zamrmrajte melodijo o mornarju Heleni Blagne, ki je tudi obiskala Zadvor. Da pa bi bili veselega dogajanja deležni še starši in krajani, sta pripo-

seznanjali s šegami in običaji posameznih krajev...

Metodološko sta oba projekta, kot pravi podravnateljica in vodja projektov Maja Žugel, nekaj novega in sta delno podobna programom, ki jih izvajajo v avstrijskih šolah.

Izvedbo obeh šol so predlagali starši učenec, ki so bili očitno zadovoljni z zimozanjem na Pokljuki za druge razrede in pa s šolo v naravi za tretje razrede. Večino denarja bodo prispevali starši del pa sponzorji (več ko bo teh, manj globoko bodo šole v žep prvi). Cena za naravoslovno šolo je 140 DEM, za slavistično pa 50 DEM (oboje v tolarški protivrednosti).

Čim več bo sponzorjev, bolj bosta oba projekta uspešna. Mnoga podjetja so že prispevala (Iskra Invest, Emona Merkur, Motel Medno, Lek...). Če hočete prispevati tudi vi (vaše podjetje), se lahko obrnete na podravnateljico Majo Žugel, telefon: 445-626.

IZTOK STRŽINAR

mogla gospoda Jager in Gešperšič in otroke z vozom in vprego popeljala do cerkve v Sostrem. Na šoli so imeli v mislih sicer spreved vse do Dobrunj in Zadvora, pa so se potem odločili za krajšo pot, saj so bili otroci po vseh nastopih že kar precej utrujeni. Ceglega kupa mask nismo omenili, saj je razredov na šoli dvajset, veselja in volje pa najdete tam vsaj za še enkrat toliko. Šola ni več bav-bav, ampak kraj, kjer pride na dan otrokova ustvarjalnost in tovarišice niso več le policaji, ampak postajajo otrokom prijatelji. In prav je tako!

»Pustovanje že postaja tradicionalno in radi bi, da tudi starši in krajani zaživijo z njim. Zato smo letos celotno dogajanje predstavili na popoldanske ure in s tem staršem omogočili ogled.«

»Volje je dovolj« pravi Majda Tomc, »le še kdo bi nam moral priskočiti na pomoč.«

In prepričana sem, da vam bo, saj sta volja in vztrajnost krila za velika dela.

TANJA BRICELJ

LETOVANJE OTROK

Tudi v letošnjem letu bo Občinska zveza prijateljev mladine Ljubljana Moste-Polje izvedla program letovanj v počitniškem domu Zambratija. Odzivamo se zgodaj, da bi predvsem imeli starši v teh ne preveč prijaznih in gospodarsko zaostrenih pogojih čim več možnosti ter časa za urejanje raznih finančnih obremenitev.

Po že ustaljeni praksi ponujamo v našem domu 10-dnevno letovanje. Otrokom bomo zagotovili kvalitetno prehrano, nadzorstvo in zdravstveno nego. Otroke bodo vodili strokovno usposobljeni vzgojitelji. Najbolj pomembno pa je, da bodo otroci preživeli počitnice varno na svežem zraku med bujnim zelenjem, v čisti vodi in na soncu. Nabrali si bodo novih moči za naporno šolsko leto.

Vsa navodila za letovanje bodo posredovana v šoli oziroma vzgojnostvarstveni organizaciji, ki bodo tako kot dosedaj pomagale Občinski zvezi prijateljev mladine pri organizaciji letovanja.

Neposredne informacije lahko dobite tudi na Občinski zvezi prijateljev mladine Lj. Moste-Polje, Proletarska 1, Ljubljana, telefon: 447-272.

Sekretar OZPM:

MARTIN ROZMAN

DEJAVNI UPOKOJENCI V ŠTEPANJSKEM NASELJU

Društvo upokojencev v Štepanjskem naselju je izredno delovno, tako pri pridobivanju članstva, kakor tudi po raznih aktivnostih, katere se organizira za svoje člane. Seveda pa to velja za zadnjih nekaj let, odkar ga vodi g. Leon Kosič. Ravno z njegovo pomočjo se je kupilo šest tamburaških instrumentov in naš ansambel Berda je začel vaditi pod strokovnim vodstvom g. Franja Kozelja, ki je obenem tudi ljudski pesnik in pisatelj. Kljub temu, da je minilo le leto dni, naš ansambel že zanje lepe uspehe. Kaže se tako talent, kakor tudi znanje in trud članov.

Mnogim oskrbovancem v domovih starejših občanov v ljubljanskih domovih, Vrhniki, Kočevju pa tudi na srečanjih društev v Ljutomeru, pa v Hali Tivolii ob tednu upokojencev, pa Dom španskih borcev, pa nastop v počastitev 10. letnice našega gasilskega društva in še bi lahko naštevati, so popestrili vsakdanje življenje ljudi sirom naše lepe Slovenije. Dobrodoljši so povsod, kamor pridejo. Ljudje jih enostavno ne spustijo iz svoje sredine. Muzika, ki jo izvajajo iz svojih instrumentov

seže v srca ljudi, pa tudi orosi utrujeno oko.

Za popestritev v ansamblu pa imajo tudi predstavnico lepšega spola, ki nastopa v dveh vlogah, kot pevka in kot napovedovalka na njihovih nastopih. Želim, da bi moje opisovanje naša tamburaškega ansambla, veljalo tudi kot reklama, kot ideja tistim ljubiteljem tamburaške glasbe, ki bi želeli v svoji sredini poslušati oz. imeti naše mojstre. Na svojih proslavah ali srečanjih. Povabite jih, oboji boste zadovoljni.

Sporočite jim svoje želje, radi jim bodo prisluhnili. Največji problem je le v prevozu instrumentov na mesto nastopa.

Seveda pa moram tudi predstaviti zasedbo ansambla, ki ga lahko vidite na sliki. Strokovni vodja je Franjo Kozelj, ki ga igra prvi brač, drugi brač igra Tomo Jugovič, bisernico igra Andželko Babič, berdo igra Dolfe Tekauc, prvo bugarijo igra Ferdo Šesek, drugo bugarijo Drago Jakšič in pevka ter napovedovalka Vera Kozelj.

Skratka ljubitelji prijetnega igranja in muziciranja, oglasite se jim, povabite jih v svojo sredino, radi bodo prišli, seveda pa vam moram zaupati tudi njihovo tel. št. (061) 452-407 – Kosič Leon.

Pa lep tamburaški pozdrav vsem vam pošiljam!

Viljem Klemenc